

Обставини справи

Справа стосувалася відповідальності заявника за несплату ним податку на звільнення від військової служби, хоча його було визнано непридатним для її проходження. Заявник скаржився на дискримінацію за ознакою стану здоров'я.

У жовтні 2004 року відповідні органи влади визнали заявника непридатним для проходження військової служби за станом здоров'я. Як наслідок, за винятком двох днів, проведених під час відбору військовозобов'язаних, він не проходив жодного дня військової служби. Однак його визнали придатним до проходження альтернативної цивільної служби.

У лютому 2010 року Управління цивільної безпеки, спорту та військових справ кантону Берн зобов'язало заявника сплатити податок на звільнення від проходження військової служби; за 2008 рік сума становила 254,45 швейцарських франків (CHF).

У березні 2010 року заявник оскаржив це рішення та звернувся з вимогою про звільнення його від сплати податку. Він стверджував, що оскільки його звільнення від проходження військової служби обґрунтовано медичними показаннями, він не міг проходити ні військову, ні іншу альтернативну (невійськову) службу. Управління відхилило заперечення заявника.

У грудні 2011 року заявника було повідомлено, що він потрапив до резерву служби цивільного захисту й був звільнений від проходження вступного курсу. Посилаючись по суті на ті самі аргументи, що й у своєму запереченні, заявник подав заяву до Апеляційної податкової ради кантону, але його скарга була відхилена.

У подальшому заявник звернувся до Федерального Верховного суду зі скаргою в рамках публічного права. Заявник просив скасувати рішення Управління і Ради та визнати, що нарахування податку на звільнення від військової служби у його випадку призведе до дискримінації і не має бути реалізованим. У листопаді 2012 року Федеральний Верховний суд цю скаргу відхилив.

Після зміни місця проживання заявника було зараховано до резерву служби цивільного захисту м. Берна. Листом від 6 лютого 2013 року він був проінформований, що в принципі від нього не вимагатимуть проходження такої служби. 31 грудня 2013 року він був остаточно звільнений із військової служби.

Посилаючись на статтю 14 Конвенції (заборона дискримінації) у поєднанні зі статтею 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя), заявник скаржився на те, що він зазнав дискримінації за ознакою стану здоров'я.

Оцінка Суду

Стаття 14 Конвенції у поєднанні зі статтею 8 Конвенції

Заявник скаржився на порушення заборони дискримінації за ознакою стану здоров'я внаслідок того, що він як особа, яка є непридатною для військової служби і страждає від інвалідності «незначного» ступеня, зазнав іншого ставлення до себе, аніж, з одного боку, особи, які є непридатними до військової служби і страждають від інвалідності «значного» ступеня, та, з іншого, особи, придатні для проходження військової служби, враховуючи, що ці дві категорії осіб не повинні були сплачувати податок у зв'язку зі звільненням від військової служби. Заявник зазначив, що особи, які були придатні до військової служби, могли проходити альтернативну (невійськову) службу як особи, які відмовляються від її проходження з міркувань совісті, для уникнення сплати податку, на відміну від заявника – особи, яка була визнана непридатною для проходження служби.

Посилаючись на рішення у справі *Glor v. Switzerland*, ЄСПЛ вирішив, що ця справа справді стосувалася диференційованого ставлення до осіб, які перебувають у подібних ситуаціях. Він також зазначив, що стаття 14 Конвенції теж забороняє дискримінацію за ознакою стану здоров'я, що було критерієм для визначення ступеня непридатності проходження військової служби.

ЄСПЛ зазначив, що у справі *Glor* він узяв до уваги намір законодавчого органу Швейцарії відновити певний ступінь рівності між особами, які проходять військову або цивільну службу, та особами, звільненими від такої служби. Сплата цього податку мала б компенсувати зусилля та обов'язки, пов'язані з проходженням військової служби. ЄСПЛ погодився з таким обґрунтуванням і в цій справі.

ЄСПЛ вважав, що з огляду на схожість між справами заявника та *Glor*, він має обмежити свою оцінку тим, чи фактичні відмінності між ними, як стверджує Уряд, виправдовували прийняття іншого рішення, аніж у справі *Glor*, у якій Суд установив порушення статті 14 Конвенції у поєднанні зі статтею 8 Конвенції.

Що стосується заяви Уряду про те, що заявник не бажав проходити військову службу, ЄСПЛ зазначив, що оскільки заявник був визнаний непридатним за медичними показниками, наявність або відсутність такого бажання не була вирішальною, адже військово-медичні експерти дійшли висновку про його непридатність до військової служби.

Уряд також вважав, що заявник не продемонстрував, що він має «інвалідність» або що його справа суттєво відрізнялася від справи *Glor*, у якій заявник страждав на діабет. З огляду на те, що сторони не надали жодної інформації про тип проблеми зі здоров'ям чи фізичного недоліку, які мав заявник у цій справі, ЄСПЛ не міг спекулювати з приводу цього. Відповідно ЄСПЛ не міг погодитись із твердженням Уряду про те, що справа заявника відрізнялась від справи *Glor* щодо цього.

Що стосується існування інших видів служби в якості альтернативи звільненню від сплати податку і, зокрема, можливості зменшення його суми завдяки роботі в органах цивільного захисту ЄСПЛ зазначив, що листами від 6 грудня 2011 та 6 лютого 2013 року заявник був проінформований про те, що його було призначено до резерву служби

цивільного захисту, і тому він, в принципі, не зобов'язаний проходити військову службу. Крім того, сторони погодилися з тим, що права проходити цивільну службу не було. Тому ЄСПЛ постановив, що можливість зменшення суми цього податку була суто теоретичною.

Щодо суми податку ЄСПЛ вважав, що вона сама по собі не була вирішальною. Справді, хоча сума податку була низькою (254,45 швейцарських франків у 2008 році), він також зазначив, що заявник був студентом на той час. ЄСПЛ також зауважив, що податок сплачувався протягом строку обов'язкової військової служби, як правило з 20 до 30 років.

Зрештою, ураховуючи пояснення Уряду та відсутність інформації про причини визнання заявника непридатним для проходження військової служби, ЄСПЛ не зміг зрозуміти, чому органи влади мали по-різному оцінювати ступінь інвалідності заявника в цих двох справах.

Наостанок ЄСПЛ визнав, що справа заявника недостатньо відрізнялася від ситуації заявника у справі *Glor*, щоб можна було дійти іншого висновку. Таким чином, об'єктивне виправдання різниці, проведеної органами влади між особами, визнаними непридатними для військової служби та звільненими від сплати податку, та особами, визнаними непридатними до служби, але все ще зобов'язаними сплатити податок, було необґрунтованим. ЄСПЛ також зазначив, що заявник був поставлений у явно не вигідне становище порівняно з особами, які не могли проходити військову службу з мотивів міркувань совісті, та особами, які були визнані придатними до служби, проте це могло бути замінено на альтернативну (невійськову) службу, і таким чином могли уникнути сплати податку.

ЄСПЛ врахував зміни законодавства, ініційовані після проголошення рішення у справі *Glor*. Однак ці зміни були підставою для відкладення розгляду справи й не могли застосовуватися до ситуації заявника.

Отже, заявник у цій справі зазнав дискримінаційного ставлення, а тому було порушено статтю 14 Конвенції (заборона дискримінації) у поєднанні зі статтею 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Висновок

Порушення статті 14 Конвенції (заборона дискримінації) у поєднанні зі статтею 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 12 січня 2021 року й набуло статусу остаточного 12 квітня 2021 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.